

VINGE

Tillåtna ändringar i ingångna avtal i byggbranschen - kommer vi att få svar?

Mötesplats offentliga affärer 25 september 2024

Per-Ola Bergqvist

Vad har hänt sedan sist?

- HFD 2752-23 – Begäran om förhandsavgörande från EU-domstolen 18 april 2024 (Kammarrätten i Stockholm 7456-22)
- EU-domstolen avgjort målen C-441/22 och C-443/22 (Razgrad och Balchik) den 7 december 2023
- KKV: upphandlingsskadeavgift Askersunds kommun - Dnr 640/2023 – pågående
- KKV: upphandlingsskadeavgift Region Stockholm – Dnr 876/2023 – pågående
- KKV –förslag till ställningstagande 651/2023 - om kraven på ändrings- och optionsklausuler i LOU i förhållande till ÄTA-bestämmelserna i AB 04 – 3 maj 2024

HFD 2752-23 – (Kammarrätten i Stockholm 7456-22)

- HFD 2752-23 – Begäran om förhandsavgörande från EU-domstolen 18 april 2024 (Kammarrätten i Stockholm 7456-22)
- Bakgrund i målet ...
- Kammarrättens slutsatser ...
- Fråga om artikel 72.2 (17 kap 9 §)
- *Kan en ändring av ersättningsmodellen i ett ramavtal som ursprungligen upphandlats på grundval av tilldelningskriteriet lägsta erbjudet pris, varigenom tyngdpunkten mellan fast och rörlig prissättning ändras samtidigt som prisnivåerna justeras i sådan mån att det totala kontraktsvärdet inte förändras i mer än marginell omfattning, medföra att ramavtalets övergripande karaktär ska anses ha ändrats på det sätt som avses i artikel 72.2 i upphandlingsdirektivet?*

HFD 2752-23 – (Kammarrätten i Stockholm 7456-22)

- Målet berör både 17 kap 9 § och 17 kap 14 §
- Fråga om ett ramavtal som inte avser byggentreprenader
- Kan slutsatser dras om vad ett avgörande i linje med Kammarrättens dom skulle kunna få på byggentreprenader, ramavtal eller inte?
- Ändringar utan stöd i avtal – t.ex. på grund av havererade ramavtal?
- Om 17 kap 10 § inte kan tillämpas på AB/ABT kap 6 § 6 andra stycket – uppsägning av à-priser – kan då ett framtida avgörande från EU-domstolen/HFD kommer att påverka möjligheten att tillämpa AB/ABT kap 6 § 6?

EU-domstolen C-441/22 och C-443/22

- EU-domstolen avgjort målen C-441/22 och C-443/22 (Razgrad och Balchik) den 7 december 2023
- Bakgrunden i målen
- 17 kap 12 § LOU – motsvarigheten
- Domstolens slutsats 1:
 - *En ändring av ett offentligt kontrakt kan kvalificeras som ”väsentlig”, i den mening som avses i denna bestämmelse, även om avtalsparterna inte har undertecknat ett skriftligt avtal om denna ändring, förutsatt att en gemensam vilja att genomföra ändringen i fråga kan härledas från andra skriftliga uppgifter från dessa parter.*

EU-domstolen C-441/22 och C-443/22

Domstolens slutsats 2:

- *Den omsorg som den upphandlande myndigheten ska ha visat för att kunna åberopa denna bestämmelse innebär bland annat ett krav att myndigheten, vid förberedelsen av det aktuella offentliga kontraktet, har beaktat de risker för iakttagandet av fristen för fullgörande av kontraktet som kan uppstå av förutsebara skäl, såsom normala väderförhållanden samt de lagstadgade förbud mot utförande av bygg- och anläggningsarbeten som offentliggjorts i förväg och som är tillämpliga under en period som ingår i nämnda kontrakts löptid. Sådana väderförhållanden och lagstadgade förbud kan inte rättfärdiga att byggentreprenaderna utförs efter den tidsfrist som anges i dessa handlingar och i det ursprungliga kontraktet, när de inte har föreskrivits i de handlingar som reglerar förfarandet för offentlig upphandling.*
- Skulle ändringsklausuler i upphandlingsdokumenten kunnat råda bot på bristerna?

KKV: upphandlingsskadeavgift

Askersunds kommun - Dnr 640/2023

- KKV: upphandlingsskadeavgift Askersunds kommun - Dnr 640/2023 – pågående
- Förvaltningsrätten i Karlstad
- Bakgrund i ärendet
- 17 kap 11 och 12 §§ LOU prövas
- Hade fråga kunnat vara om ÄTA?

KKV: upphandlingskadeavgift Region Stockholm – Dnr 876/2023

- KKV: upphandlingskadeavgift Region Stockholm – Dnr 876/2023 – pågående
- Omständigheterna i ärendet
- Onormala prisförändringar, ändrad ersättningsmodell, borttagande av vite, rätt att innehålla betalning
- ABT 06 kap 6 § 3 – 16 kap 10 §, 12 § och 14 § LUF

KKV –förslag till ställningstagande 651/2023

- KKV –förslag till ställningstagande 651/2023
- Omfattande kritik
- Punkten 58:
 - *Det finns emellertid inget som hindrar parter från att även fortsättningsvis använda sig av ÄTA-bestämmelserna i AB 04 förutsatt att de kompletteras. Hur de ska kompletteras för att uppfylla kraven i upphandlingslagstiftningen får avgöras i varje enskilt fall.*
- Skälen till EU-direktivet 107-111, särskilt 111.
- Ett av rättsordningen skyddat intresse ...

Vad händer nu?

- Nya tag från Konkurrensverket?
- Nya standardavtal
- Stockholmsmålet

Tack!

Per-Ola Bergqvist

per-ola.bergqvist@vinge.se

VINGE

STOCKHOLM GÖTEBORG MALMÖ HELSINGBORG BRYSEL